663/03

Den 20. januar 2003 blev i sag nr. 58.581:

xxxx xxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxxx xxxx xxxxxx
xxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Kommunernes
Pensionsforsikring A/S
Krumtappen 2
Postbox 824
2500 Valby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der igennem sin tidligere ansættelse i T. Kommune har pensionsforsikring i Kommunernes Pensionsforsikring A/S, kræver ved T. Kommune v/ borgmester E.H.O. på vegne af kommunalbestyrelsen selskabet tilpligtet at anerkende, at hun er berettiget til udbetaling af kvalificeret svagelighedspension fra et tidspunkt før 1/6 1997.

Af klagerens egen læges erklæring af 18/10 1993 fremgår, at klagerens diagnoser er: Indeklimaproblemer og neurotisk hypokondri. Klagerens tilstand gjorde, at hun blev sygemeldt i juli 1992 og pr. den 1/6 1993 afskediget som overassistent i T. Kommune.

Selskabet finder ikke, at klagerens generelle erhvervsevne i perioden før 1/6 1997 var nedsat til 1/3 eller derunder, hvilket er pensionsordningens kriterium for udbetaling af kvalificeret svagelighedspension.

Klageren har fået tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra 1/6 1997.

T. Kommune har i tillæg af 27/5 2002 til klageskrivelsen bl.a. anført:

"**T. Kommunes opfattelse af sagen.**

Det er T. Kommunes opfattelse, at der ikke findes noget bevis for pensionsforsikringens argumentation og standpunkt i de lægelige udtalelser, som der henvises til i sagen.

For det første: En gennemgang af de forskellige udtalelser, herunder også lægelige udtalelser, viser, at der allerede i 1992, 1993 og 1994 er utallige bedømmelser gående ud på, at E.S.T. **ikke var arbejdsdygtig**, men da hun var så ung, **håbede man, at situationen kunne forbedres**. Konklusionen er således: E.S.T. var uarbejdsdygtig (viden, som var konkret og konstaterbar), men man håbede - uden at have vished herom, at hun kunne komme tilbage i større eller mindre omfang (håb eller skøn, men ikke faktuel viden), jf. bilag 3, bilag 4 og bilag 5.

For det andet: Der er **ikke på noget tidspunkt overfor T. Kommune fremlagt dokumentation for, at der på et eller andet konkret tidspunkt i perioden juli 1992 til juni 1997 er indtrådt en forværring** i E.S.T.'s helbredstilstand. Reelt var hun nemlig invalid på tidspunktet for afskedigelsen fra T. Kommune, men man ville ikke eller kunne ikke fastslå, at dette var en stationær tilstand. Dette er da også konklusionen fra pågældendes egen læge, jf. bilag 6.

For det tredje: Forskellen mellem situationen i 1992 og situationen i 1997 er, at man har afprøvet de muligheder, som blev skønnet kunne indebære en hel eller delvis tilbagekomst til arbejdsmarkedet. Da man når 1997 må man **konstatere, at helbredet var uændret, men mulighederne til at opnå en forbedring af erhvervsevnen var udtømte**, og konklusionen var derfor klar: man bevilgede pension. Dette er for så vidt også den sammenfattede konklusion fra speciallæge i psykiatri J.LS. primo august 1997 - ca. to måneder efter tidspunktet for bevilget pension, jf. bilag 5. Der er **ikke anført et eneste argument, som dokumenterer - endsige sandsynliggør, at der skulle være sket en forværring i E.S.T.'s helbredstilstand i perioden fra hendes afsked til august 1997.**

Selskabet har ved skrivelse af 21/6 2002 til nævnet redegjort for afvisningen på følgende måde:

"*Ved vurderingen af 2/3 's erhvervsevnetab har selskabet lagt vægt på følgende*:
Det fremgår af sagens akter, at E.S.T. blev sygemeldt i juli 1992 på grund af indeklimaproblemer/neurotisk hypokondri og fratrådte den pensionsgivende stilling den 30.06.1993.

Af erklæringen udfærdiget den 24.09.1992 af speciallæge i samfundsmedicin/arbejdsmedicin J.T.M. fremgår, at der ikke findes mistanke om demens. Derudover findes fuldstændig normale forhold, incl. neurologisk undersøgelse. Det anbefales at drøfte psykologhjælp, når det igangsatte undersøgelsesforløb er overstået.

Af erklæring af 18.10.1993 fra egen læge P.H.H. fremgår, at E.S.T. lider af hyppige slimhindeproblemer på grund af indeklimaproblemer.

Af speciallægeerklæring udfærdiget den 08.10.1996 af speciallæge i psykiatri J.L.S. fremgår, at speciallægen finder der er opnået en del vedrørende agorafobien og den generaliserende angst. Speciallægen tilråder, at man nøjere får vurderet, om der er andre behandlingsmuligheder for de allergiske manifestationer som ifølge speciallægen regnes for at være det primære.

Af neurologisk speciallægeerklæring udfærdiget den 02.05.1997 af speciallæge P.-H.H. fremgår, at pt. problemstilling er mange år varende intermitterende utilpasheds- og svimmelhedsfornemmelse, hovedpine, mavegener og tendens til tørre slimhinder. Nytilkommet gennem de sidste måneder er, at hovedsmerten har bredt sig ned omkring højre øje og der er sovende fornemmelse i højre pande,- tindinge,- og kindregion. Psykisk umiddelbart upåfaldende men noget anspændt, virker ikke depressiv. Konklusion: Helt normal neurologisk undersøgelse.

Af speciallægeerklæringen udfærdiget af psykiater J.L.S. af 07.08.1997 fremgår at E.S.T. frembyder klare karakterneurotiske træk og at hun parallelt med allergi har udviklet en svingende, men alt i alt betydende reaktiv psykisk symptomatologi i form af angst, som kun i nogen grad og forbigående har været tilgængelig for behandling. Speciallægen finder E.S.T. berettiget til mellemste førtidspension på blandet psykisk/fysisk indikation.

Derudover fremgår det af pensionssagens akter fra T. Kommune af 10.09.1997, at der ved indstillingen bl.a. blev lagt vægt på at 'der fra 1993 og til nu er sket en gradvis forværring. Foruden de fysiske gener er der også gradvist tilkommet psykiske gener''. Det fremgår endvidere, at teamet er opmærksom på at psykiater vurderer erhvervsevnen nedsat med mere end 2/3. E.S.T. tilkendes herefter forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra 01.06.1997. Ved kendelse af 30.05.2000 ændres pensionen til mellemste førtidspension fra 01.06.1997 på grund af den ændrede retstilstand på førtidspensionsområdet efter Højesteretsdommen af 22.12.1999.

Af speciallægeerklæringen udfærdiget den 26.10.2001 af A.L. fremgår, at E.S.T.'s angstsymptomer nu er blevet så invaliderende, at det ikke skønnes muligt at revalidere patienten og speciallægen mener, at der ingen resterhvervsevne er.

På baggrund af en samlet vurdering af sagens akter vurderede Kommunernes Pensionsforsikring a/s, at E.S.T. over en årrække efter sygemeldingen i 1992 udvikler psykiske symptomer som på tidspunktet for udfærdigelsen af erklæringen fra A.L. af 26.10.2001 er blevet så invaliderende, at revalidering er umulig.

Af speciallægeundersøgelsen dateret den 08.10.1996 fra speciallæge J.L.S. fremgår, at E.S.T.'s psykiske tilstand på daværende tidspunkt var stabil og han mente at hun ville kunne bestride 4 timers dagligt arbejde på normale aflønningsvilkår. På daværende tidspunkt var E.S.T. således ikke 2/3 invalid. Derudover har selskabet lagt vægt på at speciallæge J.L.S. i erklæring af 07.08.1997 finder, at E.S.T. parallelt med allergien har udviklet en betydelig reaktiv psykisk symptomatologi i form af generaliseret angst, som kun i nogen grad og forbigående har været tilgængelig for behandling. Speciallægen ser nu ikke andre muligheder end førtidspensionering, og finder E.S.T. berettiget til mellemste førtidspension på blandet psykisk og fysisk indikation.

Af speciallægeundersøgelsen dateret den 26.10.2001 og undertegnet af A.L., fremgår det, at E.S.T. aktuelt har svære psykiske symptomer som nu er blevet så invaliderende, at hun ikke kan revalideres.

På baggrund af disse 3 speciallægevurderinger sammenholdt med pensionssagens akter må det fastslås, at E.S.T. aktuelt er 2/3 invalid, men at hun i oktober 1996 ikke var 2/3 invalid.

På baggrund af ovenstående fandt selskabet ikke dokumentation for 2/3 varig eller generelt erhvervsevnetab på et tidligere tidspunkt, hvorfor vi fastholdt datoen 01.06.1997.

Selskabets stillingtagen til klagen, jf. vedtægter for forsikringsankenævnet § 4, stk. 4.:

Det skal præciseres, at klagens tema alene angår spørgsmålet om, hvorvidt E.S.T.'s erhvervsevne var varigt nedsat med mindst 2/3 ved fratrædelsen den 30.06.1993 eller den 01.06.1997, som vurderet af Kommunernes Pensionsforsikring a/s.

I brev af 27.05.2002 vedlagt ankeskrivelsen af 10.05.2002 har T. Byråd klaget over, at Kommunernes Pensionsforsikrings vurdering i brev af 23.01.2002, hvori selskabet fastholdt at der ikke er dokumentation for en varig nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3 før den 01.06.1997.

Selskabet har følgende bemærkninger til T. Byråds brev af 27.05.2002:

At egen læge i journalen af 30.04.1992 skønner, at 'lidelsen er langvarig/kronisk og skønnes at forøge fraværsrisikoen i væsentligt omfang', er på ingen måde en stillingtagen til om E.S.T.'s erhvervsevne anses for varigt nedsat med mindst 2/3. Det skal hertil bemærkes, at egen læge i ansøgningsskemaet den 18.10.1993 oplyser, at E.T. aktuelt ikke kan arbejde. Det skal derudover bemærkes, at det fremgår af pensionssagens akter at egen læge den 01. 10. 1993 skønnede 'revalidering mest formålstjenlig m.h.p. tilbagevenden til arbejdsmarkedet med skånehensyn'.

At lægekonsulenten den 17.10.1993 anførte i lægejournalen, at 'erhvervshæmningen synes i øjeblikket at være betydelig', indikerer netop at erhvervshæmningen ikke synes at være permanent.

Det fremgår af T. Byråds brev, at E.S.T. herefter forsøgte at udnytte de muligheder, som synes at indeholde en chance for at bevare en plads på arbejdsmarkedet.

Det fremgår af pensionssagens akter, at E.S.T. fra den 01.11.1994 til ca. februar 1997 var i arbejdspraktik i et tøjcenter, 15-27 timer ugentlig med henblik på opnåelse af selvforsørgelse. Det fremgår endvidere af pensionssagens akter, at planen var at E.S.T. skulle ansættes i en 50/50 ordning i tøjcentret. Umiddelbart før 50/50 ordningens ikrafttræden den 01.03.1997 viste det sig, at E.S.T. næppe var i stand til at klare jobbet og der rejses ansøgning om førtidspensionering. E.S.T. tilkendes herefter forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra 01.06.1997. Ved kendelse af 30.05.2000 ændres pensionen til mellemste førtidspension fra 01.06.1997 på grund af den ændrede retstilstand på førtidspensionsområdet efter Højesteretsdommen af 22.12.1999. Det Sociale udvalg i T. Kommune behandlede den 06.10.1997 ansøgningen om førtidspension og på baggrund af pensionssagens akter blev E.S.T. tilkendt forhøjet almindelig førtidspension, med virkning fra den 01.06.1997. Det fremgår af indstillingen til pensionsteammødet, at der med baggrund i den lægelige vurdering ikke skønnes at være helbredsmæssigt grundlag for en højere pension end forhøjet almindelig førtidspension. T. Kommune har således selv på baggrund af pensionssagens akter vurderet, at E.S.T.'s erhvervsevne var nedsat med 50 procent fra den 01.06.1997.

T. Kommunes egen behandling af sagen viser, at T. Kommune heller ikke har fundet E.S.T.'s erhvervsevne varigt nedsat med 2/3 i 1993, idet E.S.T. i så fald ville tilkendt mellemste førtidspension og kvalificeret svagelighedspension med virkning fra 1993.

Det fremgår endvidere af brevet fra T. Byråd, at Byrådet ikke finder der er fremlagt dokumentation for, at der fra juli 1992 til 1997 er indtrådt en forværring i E.S.T.'s helbredstilstand.

Her skal selskabet henvise til forløbet beskrevet i selskabets brev af 23.01.2002 som netop redegør for den helbredsmæssige udvikling i E.S.T.'s sygdomsforløb.

I den anledning skal selskabet gøre følgende anbringender gældende:

- Ved pensionsberettigende invaliditet forstås en invaliditet, der varigt nedsætter tjenestemandens erhvervsevne med mindst 2/3, jfr. forsikringsbetingelsernes § 9.

- at, det ikke findes dokumenteret at E.S.T.'s erhvervsevne var varigt nedsat med mindst 2/3 ved fratrædelsen den 30.06.1993.

- at, E.S.T. arbejder i et afklaringsforløb 15-27 timer om ugen helt frem til umiddelbart ført 50/50 ordningen skulle træde i kraft 01.03.1997.

- at, det ikke findes sandsynliggjort at E.S.T.'s erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3 før 01.06.1997.

- at, det fremgår af T. Kommunes førtidspensionsskema A , at 'fra 1993 og til nu er der desuden sket en gradvis forværring. Foruden de fysiske gener er der også gradvis tilkomme psykiske gener'.

- at, det fremgår af P.-H.H.'s speciallægeerklæring af 02.05.1997, at 'nytilkommet er, hun gennem de sidste måneder har haft kontinuerlig sovende hypæsthetisk fornemmelse i højre pandetinding- og kindregion, samtidig har hun haft sovende fornemmelse af smerter i og omkring højre øje', hvilket dokumenter en forværring i 1997.

- at, Det Sociale Udvalg i T. Kommune den 06.10.1997 på baggrund af pensionssagens akter har vurderet E.S.T.'s erhvervsevne for nedsat med 50 procent fra den 01.06.1997.

- at, selskabet ikke ved vurderingen af erhvervsevnetabet skal foretage socialpolitiske vurderinger men alene vurdere sagen på baggrund af objektive lægelige kriterier,

På dette grundlag finder selskabet det ikke sandsynliggjort, at forsikrede har et varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 indenfor ethvert erhverv før den 01.06.1997, hvorfor klagen ikke bør tages til følge."

Af pensionsregulativ af 1991 for tjenestemænd fremgår bl.a.:

§ 7.

Stk. 1.

En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel af fuld erhvervsevne eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, pågældende ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da tjenestemanden skulle have været afskediget på grund af alder."

Policereglerne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Udbetaling af pension fra selskabet begynder - med den i de almindelige forsikringsbetingelsers § 9, stk. 6 nævnte undtagelse, der vedrører invalidepensionen - den 1. i måneden efter forsikringstilfældets indtræden og sker månedsvis forud med 1/12 af det årlige beløb.

Udbetalingen sker til kommunen mod de fornødne bevisligheder, idet tjenestemanden alene er underkastet kommunens tjenestemands- og pensionsregulativ."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 9. Den nedsættelse af arbejdsevnen, som er en betingelse for, at den forsikrede kan opnå invaliderente, foreligger, når den forsikrede ikke længere er i stand til ved en til hans kræfter og færdigheder svarende beskæftigelse, der under billigt hensyn til hans uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af ham, at erhverve 1/3 af det, som legemlig og åndelig sunde personer med lignende uddannelse og i samme egn plejer at fortjene ved arbejde."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagens akter og finder det på dette grundlag ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne før 1/6 1997 har været nedsat i et sådant omfang, at hun har været berettiget til pension i henhold til forsikringsbetingelsernes § 9.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand